

Gönyű Község Önkormányzata

Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója

2020 - 2022

Major Gábor
polgármester

Záradék:

Jóváhagyta Gönyű Község Polgármestere a Képviselő-testület feladat- és hatáskörében hozott 30/2020. (XII. 18.) határozatával

Gönyű, 2020. december 18.

dr. Szigethy Balázs
jegyző

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés.....	3
1.1 Jövőkép, célok.....	4
1.2 Alapelvek, értékek.....	4
1.3 Célcsoportok.....	5
2. Helyzetkép, a település demográfiai, infrastrukturális jellemzői.....	5
2.1 Demográfiai és infrastrukturális jellemzők.....	6
2.2 Foglalkoztatási jellemzők.....	10
3. A település pénzübeli és természetbeni juttatásainak, valamint szociális, egészségügyi szolgáltatásainak jellemzése.....	11
3.1. Pénzübeli és természetbeni ellátások.....	11
3.2. Szociális szolgáltatások – Egészségügyi alapellátások.....	13
3.2.1. Szociális alapszolgáltatási formák.....	14
3.2.2. A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások.....	17
4. Szolgáltatások iránti igények.....	17
5. A szociális szolgáltatások fejlesztésének főbb irányai.....	18
6. Ütemterv a szolgáltatások biztosítására.....	19

1. Bevezetés

A szolgáltatások tervezésében és ellátásában három alapvető jogszabály határozza meg a tevékenységet:

- az 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról,
- az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- a 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól.

A modern szociálpolitika alap gondolata, hogy társadalmunk alrendszerének működése során úgy az egyén, mint annak a kisebb–nagyobb közösségei, különböző módon strukturált csoportjai számára adódhatnak olyan helyzetek, problémák (betegség, megváltozott munkaképesség, fogyatékos, munkanélküliség, a család hiánya, családi körülmények változása, hajléktalanság stb.), amelyek miatt ideiglenesen vagy véglegesen nem tudnak magukról elfogadható szinten gondoskodni. Normális életvitelük, megélhetésük mások közreműködése, külső segítsége nélkül nem biztosítható.

A szociális gondoskodás feladata nem kevesebb, mint, hogy e társadalmilag tipikus, de egyénileg jelentkező élethelyzeteket feltárja, s azokra – a jog által biztosított keretek között – reagáljon. Éppen ezért nagyon fontos azoknak az eszközöknek a biztosítása, amelyekkel a felmerülő problémák a leghatékonyabban kezelhetők, úgy, hogy az egyén szabadságát és személyiségi jogait tiszteletben tartsa, ugyanakkor a közösség védelme is megvalósuljon.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése alapján a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

A szolgáltatástervezési koncepció elsődleges célja, hogy az önkormányzatok számára meghatározza az ellátási kötelezettség keretébe tartozó feladatok tervezését, a hiányzó ellátások megszervezésének módjait, a más (nem állami, egyházi) fenntartókkal történő kapcsolattartást.

A koncepciónak tartalmaznia kell:

- a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A szolgáltatástervezési koncepció elkészítésekor fontos követelmény a lehetőleg primer adatokból származó információk feldolgozása. A tervezés, a fejlesztés ütemezése során további követelmény a realitás, a fokozatosság elvének érvényesítése, a meglévő szolgáltatások szakmai feltételeinek korszerűsítése, színvonalának emelése, a dolgozók szakmai felkészültségének növelése.

Az Szt. 58/B. § (2) bekezdése alapján a 2000 fő feletti lakosságszámú települési önkormányzat vagy társulás, illetve a fővárosi önkormányzat jogszabályban meghatározottak szerint helyi szociálpolitikai kerekasztalt hoz létre. A szociálpolitikai kerekasztal létrehozását és működtetését a törvényi előírásoknak megfelelően Gönyű Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális igazgatásról és a szociális ellátások helyi szabályozásáról szóló önkormányzati rendelete is rögzíti. Eszerint a szociálpolitikai kerekasztal feladata különösen a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére.

A helyi szociálpolitikai kerekasztal évente legalább egy alkalommal ülést tart, tagjai a helyi rendeletben meghatározott szervezetek képviselői.

A helyi szociálpolitikai kerekasztal tagjai:

- a) helyi egészségügyi szolgáltatók képviselője,
- b) vöröskereszt helyi szervezetének képviselője,
- c) nyugdíjasok helyi közösségének képviselője,
- d) az iskola és az óvoda szülői közösségének képviselője,
- e) helyben élő fogyatékos személyek képviselője,
- f) helyben működő egyházak képviselője,
- g) a szociális alapszolgáltatási intézmény vezetője vagy delegált munkatársa,
- h) a családsegítő,
- i) a képviselő-testület által kijelölt személyek, a polgármester és a jegyző.

1.1 Jövőkép, célok

A szolgáltatástervezési koncepció elsődleges célja, hogy az ellátási kötelezettségek keretébe tartozó feladatok tervezését, a hiányzó ellátások megszervezésének a módjait, a más fenntartókkal történő kapcsolattartás kérdéseit meghatározza.

A koncepció a helyzetelemzés megállapításaiból kiindulva próbálja meghatározni az irányokat, elveket és intézkedéseket, amelyek biztosítják a helyi szociális ellátórendszer működését.

Célunk:

- hogy a fejlesztések középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek álljanak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását,
- a segítők és segítették együttműködése,
- továbbá a tradicionális és közösségi értékek megőrzése mellett a minőségi élet biztosítása a település valamennyi lakosa számára.

Valamennyi szolgáltatásra vonatkozóan fontos cél, hogy a biztosított szolgáltatások a valós szükségletek ismeretében, az elismert szükségletek kielégítését valósítsák meg, biztosítva az egyenlő esélyű hozzáférést.

E cél elérése érdekében dinamikusabbá kell tenni az együttműködést a különböző civil, illetve egyházi szervezetekkel is.

A folyamatosan változó jogszabályi környezet mind a pénzbeli, természetbeni, mind pedig a személyes gondoskodást nyújtó ellátások területén nagymértékben megnehezíti a közép- és hosszú távú tervezést.

1.2 Alapelvek, értékek

Az Alaptörvényben megfogalmazottak szerint minden embernek joga van

- a szociális biztonsághoz,
- az emberhez méltó lakhatás feltételeinek a megteremtéséhez,
- a testi és lelki egészséghez,
- az egészséges környezethez,
- valamint minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, képességei kibontakoztatásához.

1.3 Célcsoportok

Családok
Gyermekek
Időskorúak
Betegek
Fogyatékkal élők
Szociálisan rászoruló

2. Helyzetkép, a település demográfiai, infrastrukturális jellemzői

A település Magyarország északnyugati részén, Győr-Moson-Sopron megyében, a Győri Járás területén helyezkedik el.

Gönyű község közvetlenül a Duna partján, a Bakony-ér és a falut délről ölelő 3200 hektáros erdő szomszédságában egy páratlanul jó megközelíthetőséggel rendelkező település. Gönyű község bel- és külterületein sem telepek, sem pedig szegregátumok nincsenek.

Már a rómaiak korában is térképen jelölt és lakott település volt, itt vezetett át a limes.

1443-ban a mezővárosok között említik, ami várat, kastélyt és nádori ítélőszéket jelentett az itt élőknek.

A XIX. század első éveiben a Dunán itt volt az egyik legforgalmasabb és legnagyobb folyami kikötő. A kikötő lett a falu veszte 1849. április 23-án, amikor is egy 600 mázsa lőporral teli hajó robbant fel, elpusztítva szinte minden házat.

A II. világháború végéig a gönyői kikötő jelentős személy- és teherforgalmat bonyolított le, az itt élő emberek ezer szállal kapcsolódtak és kapcsolódnak ma is a Dunához, a hajózáshoz. Nem véletlenül nevezik még a mai napig is Gönyűt hajósfalunak.

Napjaink

Községünk mai gazdasági versenyképességét az ipar és a hozzá kapcsolódó vízi és közúti szállítás határozza meg. A vasúti közlekedés lehetősége is rendelkezésre áll, azonban ennek a gyakorlati alkalmazása még várat magára. Több nagy cég biztosít munkát a falu és a környék lakosainak, mint pl. Wuppermann Hungary Kft. és a ThyssenKrupp Presta Hungary Kft., Mercanta Hungária Kft., Euro-Clear Magyarország Kft., Uniper Hungary Energetikai Kft., Leier Hungária Kft., de rajtuk kívül még 90 gazdasági társaság, és 126 egyéni vállalkozó is működik.

A külterületet kivéve a településen vezetékves ivóvíz áll rendelkezésre, kiépült a csatornarendszer és a gázvezeték.

Útjaink aszfaltozottak, az utcák egy részének mindkét oldalán járda van. A hiányzó járdák kiépítése megkezdődött, a járda- és útfelújítás is folytatódik. A közvilágítás korszerűsítésre került.

A település – a külterületet kivéve – rendelkezik telefon, kábeltelevízió és internet-csatlakozási lehetőséggel.

A gyermekeink részére általános iskola, óvoda és bölcsőde áll rendelkezésre, az idősek és rászoruló pedig a helyi nappali ellátást nyújtó szociális intézmény szolgáltatásait vehetik igénybe.

Az egészségügyi ellátásról házi orvos, fogszakorvos és védőnő gondoskodik, megszervezésre került hetente egyszer az ezeket kiegészítő laborellátás is. Terveink között szerepel az állandó gyermekorvosi jelenlét biztosítása is. Ezeket az egészségügyi szolgáltatásokat egészíti ki a helyi gyógyszerár működése.

Sportolási lehetőséget biztosít a falu lakossága számára a helyi sportcsarnok és a Gönyű SE edzőterme, ahol akár szaunázási lehetőséget is találnak, de hagyományos és műfüves pálya is a sportolni vágyók rendelkezésére áll. Kosárlabda, kézilabda és sakk szakosztály is működik a településen.

2.1 Demográfiai és infrastrukturális jellemzők

Gönyű területe: 2172 hektár (= 21,72 km²).

Gönyű község GPS koordinátái: 47.7334, 17.8243.

A győri járásban, Győr-Moson-Sopron megyében található.

Gönyű utolsó becsült népessége 3 281 fő (2019 évben), ami Magyarország népességének 0.03%-a (Győr-Moson-Sopron megyének 0.71%-a). Népsűrűsége 151 fő/km². Lakások száma 1148, népességet figyelembe véve, ez 2.9 fő lakásonként.

Népesség éves %-os változása:

[1870-1880] +1.23 %/év

[1880-1890] +1.03 %/év

[1890-1900] +0.75 %/év

[1900-1910] +0.78 %/év

[1910-1920] +1.52 %/év

[1920-1930] +1.44 %/év

[1930-1941] +1.45 %/év

[1941-1949] +0.71 %/év

[1949-1960] +0.54 %/év

[1960-1970] +0.15 %/év

[1970-1980] +0.49 %/év

[1980-1990] +0.28 %/év

[1990-2001] +0.89 %/év

[2001-2011] +0.06 %/év

[2011-2015] +0.85 %/év

[2015-2017] +3.54 %/év

[2017-2018] -0.58 %/év

[2018-2019] +0.95 %/év

(forrás: Néesség.com)

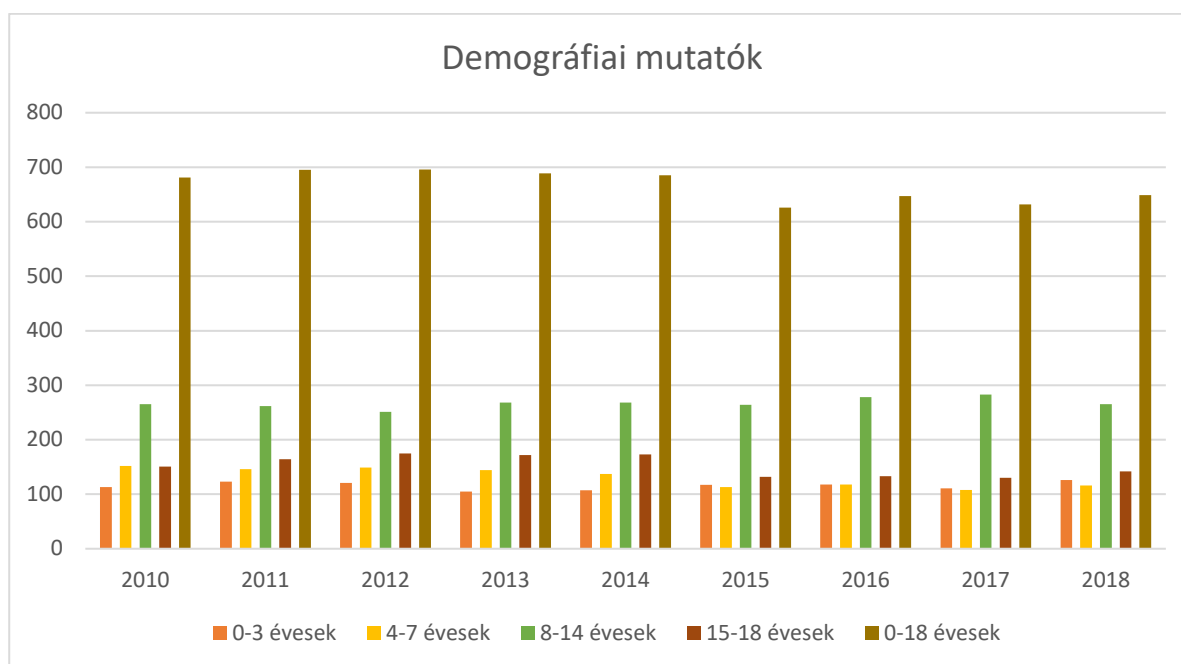
Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2014	3049	bázis év
2015	3036	99,57%
2016	3038	100,07%
2017	3045	100,23%
2018	3080	101,15%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település demográfiai mutatói a 0-18 éves korosztályra vonatkozólag

XII.31.	0-3 évesek	4-7 évesek	8-14 évesek	15-18 évesek	0-18 évesek
2010.	113	152	265	151	681
2011.	123	146	262	164	695
2012.	121	149	251	175	696
2013.	105	144	268	172	689
2014.	107	137	268	173	685
2015.	117	113	264	132	626
2016.	118	118	278	133	647
2017.	111	108	283	130	632
2018.	126	116	265	142	649

Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2014	66	68	-2,00	-0,61
2015	92	85	7,00	2,13
2016	99	105	-6,00	-1,84
2017	84	85	-1,00	-0,31
2018	101	58	43,00	13,11

Forrás: TeIR , KSH-TSTAR

A településen a bevándorlás és az elvándorlás száma nagyjából kiegyenlítettnek mondható a vizsgált időszak első négy évében. 2018-ban azonban lényeges különbséget mutat, közel a duplájára növekedett a településre vándorlók száma az elvándorlókéhoz képest.

A bevándorlás elsődleges oka, a két nagyváros közötti elhelyezkedés nyújtotta közeli munkavállalási lehetőség. Az elvándorlások oka részben a külföldi munkavállalás, vagy a magasabb iskolai végzettséggel betölthető távolabbi munkalehetőségek vállalása.

2018-ban a többgyermekes családok bevándorlása elkezdett emelkedni. Ugyanakkor az egyedül élő idősök elvándorlása továbbra is jellemző, melynek első sorban az az oka, hogy a korábban már elköltözött gyermekeikhez költöznek be, vagy kis számban bentlakásos otthonokba kerülnek, hogy az állapotuk szerint szükségessé váló állandó felügyeletük, biztosított legyen.

A településen megjelentek az ország keleti részeiből idevándorlók is, akik bár bejelentkeznek a településre, általában három hónapnál hosszabb időt nem töltenek itt, mivel a munkaszerződésük ennyi időre szól.

Születések számának alakulása a településen

Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2014	31	27	-18
2015	27	31	2
2016	27	46	12
2017	22	34	-14
2018	31	35	-18

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2014	474	512	92,58%
2015	495	505	98,02%
2016	490	514	95,33%
2017	509	502	101,39%
2018	525	507	103,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 0-14 éves korosztály népességen belüli száma az elmúlt tíz év folyamán csökkenő tendenciát mutatott. Ugyanakkor a 65 éven felüli korosztály száma kis mértékben, de szinte folyamatosan emelkedett, ami arra hívja fel a figyelmet, hogy a helyi ellátórendszernek is fel kell készülnie a növekvő számú idősök ellátására. A két adat összevetéséből következik, hogy a település öregedési indexe enyhén növekvő, a település „enyhén idősödőnek” mondható, az index az országos átlagnak megfelelő helyzetet mutat.

Az egészségügyi ellátottság biztosítására felnőtt háziorvosi, fogorvosi és védőnői szolgálat, valamint gyógyszerár működik.

A lakosság általános egészségi állapota az országos szinthez viszonyítva jónak mondható, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés megfelelő. A településen élők közérzetét nagyban javítja, hogy a laborvizsgálatokhoz történő mintavétel helyben biztosított.

Az iskolai fogászati szűrésekre a jogszabályban előírtaknak megfelelően kerül sor. A védőnői szolgálat keretében a 0-7 éves gyermekek és várandós kismamák gondozása mellett az óvodában történő kötelező szűrővizsgálatok elvégzésére kerül sor. Folyamatos a kapcsolattartás a bölcsőde gyermekorvosával is.

A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Az önkormányzat közigazgatási területén élő, állandó lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező lakosok közül a 2018. december 31-i állapot szerint			
	Számuk összesen	Ebből 18 év alatti	Ebből 18 év feletti
Értelmi fogyatékosok:	7	3	4
- közép súlyos	6	3	3
- súlyos	0	0	0
Mozgásfogyatékosok:	35	2	33
Látássérültek:	15	1	14
Hallássérültek:	10	0	10
Halmazottan sérültek:	3	0	3
Pszichiátriai betegek:	10	0	10
Szenvedélybetegek:	43	0	43
Hajléktalanok:	0	0	0

Forrás: házi orvos

Fogyatékkal élők foglalkoztatására a településen jelenleg nincs mód, ennek azonban nem a hátrányos megkülönböztetés az oka, hanem a településen jelenlévő cégek és vállalkozások munkaerő kereslete. A fogyatékkal élők, jellemzően saját családjuk gondozásában élnek, néhányan veszik csak igénybe a közeli város speciális nappali intézményeit, vagy hetes bentlakásos otthonát.

A településen az új Egészség ház átadásával megvalósult, hogy az egészségügyi ellátások egy helyen legyenek igénybe vehetők. A 2020-ban átadott korszerű épületben helyet kapott a házi orvos, a fogszakorvos, a védőnői szolgálat és a gyógyszertár is. Kialakításra került egy gyermekorvosi rendelő is, annak reményében, hogy hamarosan gyermekorvosi szolgáltatást is igénybe lehet venni helyben. Az újonnan átadott épület az előírásoknak megfelelően teljes egészében akadálymentesített.

2.2 Foglalkoztatási jellemzők

Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)			
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)	Nő (TS 0802)	Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	%
2014	1 175	1 116	2291	17	31	48	2,10%
2015	1 171	1 109	2280	15	27	42	1,84%
2016	1 156	1 103	2259	13	22	35	1,55%
2017	1 163	1 076	2239	13	18	32	1,41%
2018	1 162	1 087	2249	8	16	24	1,04%

Forrás: TeIR, Nemzeti munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		56	39	39	32	24	21
20 év alatti (TS 1002)	Fő	2,25	0,5	2,25	1,75	0,75	n.a.
	%	4,00%	1,28%	5,77%	5,56%	3,19%	-
20-24 év (TS 1003)	Fő	5,25	4	4,5	5,75	4,25	4,25
	%	9,33%	10,26%	11,54%	18,25%	18,09%	20,00%
25-29 év (TS 1004)	Fő	4,25	4	2,5	3,25	1	1,25
	%	7,56%	10,26%	6,41%	10,32%	4,26%	5,88%
30-34 év (TS 1005)	Fő	9,25	6,5	5,5	3,5	1,25	2,5
	%	16,44%	16,67%	14,10%	11,11%	5,32%	11,76%
35-39 év (TS 1006)	Fő	9,25	7,25	6,5	2,25	4,25	3,25
	%	16,44%	18,59%	16,67%	7,14%	18,09%	15,29%
40-44 év (TS 1007)	Fő	5,75	4,5	5	2	3,5	2
	%	10,22%	11,54%	12,82%	6,35%	14,89%	9,41%
45-49 év (TS 1008)	Fő	4,5	3,25	2	4,25	1,75	1,25
	%	8,00%	8,33%	5,13%	13,49%	7,45%	5,88%
50-54 év (TS 1009)	Fő	4,25	3	2,25	2,75	2,25	0,75
	%	7,56%	7,69%	5,77%	8,73%	9,57%	3,53%
55-59 év (TS 1010)	Fő	6,75	3,75	4	2,25	0,5	1
	%	12,00%	9,62%	10,26%	7,14%	2,13%	4,71%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	4,75	2,25	4,5	3,75	4	5
	%	8,44%	5,77%	11,54%	11,90%	17,02%	23,53%

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)
	%
2014	21
2015	24
2016	22
2017	24
2018	18

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön a munkanélküliség kis mértékben van jelen. Ennek egyik oka, hogy a település két város között félúton helyezkedik el, mindkét városban ipari park létesült, ahol nagy a munkaerő felvétel a különböző iskolai végzettségű munkavállalók tekintetében.

2018-tól kezdődően az alacsony iskolai végzettséggel is betölthető munkahelyekre jellemzően már az ország keleti–délkeleti részéből kell munkaerőt foglalkoztatnia a helyi nagyvállalatoknak.

A településen működik a közmunkaprogram, amelyben átlagosan 4-6 főt foglalkoztat az önkormányzat. Az utóbbi években jellemzően női munkaerő jelentkezik az álláshelyek betöltésére.

A nyugdíjas korúakra nem jellemző, hogy munkát vállalnak a településen. Az elmúlt időszakban ismét a konyhakertek felé fordult ennek a korosztálynak az érdeklődése. Egyrészt a konyhakertben megtermelt élelmiszerek felhasználásával csökkenthetik a háztartás kiadásait, másrészt felmerült részükről az az igény, hogy a megtermelt felesleget szeretnék termelői piacon értékesíteni, ezzel is bevételhez jutva. Ennek kapcsán az önkormányzat megpróbálkozik egy termelői piac nyitásával is, melynek az előkészületei 2020-ban meg is kezdődtek.

3. A település pénzügyi és természetbeni juttatásainak, valamint szociális, egészségügyi szolgáltatásainak jellemzése

3.1. Pénzügyi és természetbeni ellátások

3.1.1. Településünk által biztosított pénzügyi és természetbeni ellátások

Az Szt. célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit. A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

A szociális ellátás formái:

- a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzügyi szociális ellátás nyújtható;

- szociális rászorultság esetén a jogosult számára a járási hivatal – az e törvényben meghatározott feltételek szerint:
 - időskorúak járadékát,
 - foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
 - egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,
 - ápolási díjat, kiemelt ápolási díjat, emelt összegű ápolási díjat állapíthat meg.

A képviselő-testület a törvényben és az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint települési támogatást állapíthat meg.

Természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal alanyi közgyógyellátást, illetve normatív közgyógyellátást, és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot állapíthat meg.

A településen korábban kis mértékben volt jelen a lakások bérbeadása a lakosság részéről, azonban a 2018-as évtől kezdve ez az ideiglenesen 3-4 hónapig jelen levő, keleti területeinkről itt tartózkodók miatt növekvő tendenciát mutat.

Az önkormányzat rendelkezik alacsony komfortfokozatú szociális jellegű bérlakásokkal, de azok száma egyre csökken. Mivel az önkormányzati szociális bérlakások állaga egyre rosszabb állapotot mutat, felmerült azok lebontása és más formában való működtetése is.

Lakásfenntartási támogatást szinte alig igényelnek. Általában fűtési közüzemi díjak megfizetésére kérték utalni a kapott összeget a szolgáltató felé. Ezt a támogatási formát elsősorban az egyedül élő beteg emberek, vagy az idős, rossz egészségi állapotban élők igénylik, azonban nem adósságcsökkentés céljából. 2018-ban már csak egyetlen ilyen kérelem érkezett be az önkormányzathoz, 2019-2020-ban ilyen kérelem nem is volt.

A szerényebb lakhatási körülmények elsősorban a külterületen – Dózsamajorban – jellemzőek, ahol nincs bevezetve a gáz, nem rendelkeznek vezetékes ivóvízzel és csatornával sem. Ezen a településrészen áll néhány romos, lakhatatlan ingatlan, amelyet a területük növelése céljából a majorban működő vállalkozások igyekeznek felvásárolni. Jellemzően ezen a területen inkább idős emberek élnek, a fiatalabb generáció – néhány kivétellel – betelepült a falu belterületére, vagy elment a közeli városba lakni, ahol a munkahelye is található.

Rendkívüli települési támogatás igénybevételére 2019-ben nem került sor, 2020-ban eddig egy esetben került rá sor.

Évek óta részt vesz a település a szociális tűzifa programban, a lakosság elégedett annak feltételrendszerével. Évente átlagosan 40 családnak juttatunk ebben a formában átlagosan 2 erdei m³ kemény tűzifát, melyet házhoz is szállítunk részükre.

Az önkormányzatnál igénybe vehető szociális támogatások esetében elmondható, hogy a lakossági visszajelzések elégedettségéről tanúskodnak. A gyermekeket nevelő családok születési támogatást, iskolakezdési támogatást és felsőoktatási támogatást kapnak, jellemzően ezt sem veszi igénybe a családok egy része. A felnőtt lakosság részére adható szociális támogatások esetében szintén elmondható, hogy azt szinte alig igénylik, támogatási kérelem elutasítására nem is került sor az elmúlt években.

A helyi szociális rendelet alapján, az önkormányzat az alábbi támogatási formákban részesíti a családokat:

- Születési támogatás (nem minden jogosult vette igénybe)

Év	támogatásban részesítettek száma
2014	28
2015	20
2016	16
2017	19
2018	27
2019	14
2020 (októberig)	35

Forrás: Önkormányzat

- Iskolakezdési támogatás (nem minden jogosult vette igénybe)

	Támogatott gyermekek száma	Beiskolázási támogatás összege
2014	450	7.810.000 Ft
2015	375	6.385.000 Ft
2016	363	5.970.000 Ft
2017	338	5.550.000 Ft
2018	309	5.335.000 Ft
2019	284	5.625.000 Ft

Forrás: Önkormányzat

- Felsőoktatási támogatás

Év	támogatásban részesítettek száma
2014	24
2015	26
2016	27
2017	33
2018	33
2019	31
2020	n. a.

Forrás: Önkormányzat

3.2. Szociális szolgáltatások – Egészségügyi alapellátások

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény a települési önkormányzat főbb feladat- és hatáskörei között kötelező feladatként határozza meg az egészségügyi alapellátást, valamint a környezet- és településegészségügyi feladatokat. A helyi önkormányzat az egészségügyi szakellátási intézmények működtetési kötelezettségének részeként gondoskodik a közfinanszírozott egészségügyi szakellátási feladatokról. A települési önkormányzat együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben az ezeket végző szervezetekkel, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezen tevékenységeket.

Gönyűn egy házi orvosi praxis működik, amely éves szinten 2600 fő körüli felnőtt beteget lát el és 400 fő körüli gyermeket. Az ellátott gyermekek száma évről-évre apránként csökken, aminek az oka, hogy a közeli településen gyermekorvos is rendel, akihez gyorsan és könnyen el tudnak jutni a gépjárművel rendelkező fiatal családok.

Védőnői szolgálat is működik a településen, az egy védőnőre jutó gyermekek száma átlagosan 180 fő és 190 fő között mozog.

Az önkormányzat a védőnő részére havi szinten adatszolgáltatást végez a 0-7 év közötti gyermekek Gönyűre telepedéséről, hogy azok szinte azonnal az ellátórendszer látóterébe kerüljenek.

A védőnő rendszeresen végez szűrővizsgálatokat a helyi általános iskolában, óvodában és bölcsődésben is.

A fogorvosi praxis két települést lát el, Gönyűt és Nagyszentjánost. Mindkét településen a törvényben előírtaknak megfelelően fél évente kerülnek elvégzésre az iskolai fogászati szűrések.

Napi nyitvatartással gyógyszerár is működik Gönyűn.

3.2.1. Szociális alapszolgáltatási formák

Az Szt. 2. §-a értelmében a szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségen túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

A szociális alapszolgáltatások – melyeket az Szt. 57. § (1) bekezdése nevesít – megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A Gönyű Község Önkormányzata illetékességi területén működő Gönyűi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény valamennyi kötelezően ellátandó szociális alapszolgáltatást biztosítja a településen.

Intézményben ellátandó szakmai feladatok:

- szociális étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- idősek nappali ellátása,
- demens nappali ellátás,

Az intézmény munkatársainak száma jelenleg 6 fő, valamennyien szakdolgozók. A 2019. december 31-én érvényes megállapodások száma 103.

A Gönyűi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény 2008-ban jött létre, Gönyűi Idősek Klubja néven – és a köztudatban ezen a néven is maradt –, azzal a céllal, hogy biztosított legyen az idősek nappali ellátása a településen élők számára. 2011. január 1-től az idősek napközije mellett már a házi segítségnyújtás, valamint az étkeztetés szociális alapszolgáltatásokat is biztosítják Gönyűn.

Ezen szociális szolgáltatások megszervezésének célja, hogy segítséget kapjanak a rászorulóknak saját otthonukban és lakókörnyezetükben az önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból, vagy más okból származó problémáik megoldásában. Az intézmény szolgáltatásai elsősorban az ellátottak életminőségének javítására, megtartására irányulnak, illetve annak romlását hivatottak megakadályozni, s a fizikai szükségletek kielégítése mellett nagy hangsúlyt kap a lelki egészség megtartására is.

Szociális étkeztetéssel a rászorult személyek részére napi egyszeri meleg ételt biztosítanak.

Az ebéd igénybe vehető:

- főzőhelyről (óvoda konyhája) történő elvitellel,
- házhoz szállítással,
- vagy az Idősek Klubjában történő elfogyasztással.

Az intézmény az étkeztetést évek óta a RÁBAKÉSZ Kereskedelmi és Szolgáltató Kft-vel kötött szerződés alapján biztosítja. Az épületben melegítő-konyha található, helyben történő fogyasztás esetén a rászorulóknak segítséget is kapnak az étel elfogyasztásában, amennyiben erre szükség van. A nappali ellátásban részesülő ellátottak többsége igénybe veszi az étkeztetés szolgáltatását, egy részük a klubban fogyasztja el az ebédet, a többiek házhoz szállítással, otthonukban étkeznek.

Az idősek nappali ellátását biztosító Idősek Klubja elsősorban saját otthonukban élő, a 18. életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére.

A cél hasznos és tartalmas időtöltés biztosításával az aktivitás megtartása, képességek és készségek szinten tartása. Társas kapcsolatok ápolásának elősegítése, az egyéni és társadalmi hasznosság érzésének megtartása érdekében. Színes programokkal, rendezvényekkel, ebéddel és számos egyéb szolgáltatással várják mindazokat, akik szívesen töltik idejüket társaságban, illetve segítségre szorúlnak önmaguk ellátásában. Az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásban is segítséget nyújtanak ellátottjaiknak, az orvoshoz kísérés/szállítás, gyógyszer íratás és kiváltás, vérnyomásmérés, vércukorszint mérés is a szolgáltatásaik közé tartoznak. Az intézménytől távolabb lakó, illetve nehezen közlekedő tagokat gépkocsival szállítják be a klubba és haza. Az intézményben biztosított a tisztálkodási és pihenési lehetőség, de segítenek a bevásárlásban, hivatalos ügyek intézésében is.

2019. januárjától az idősek nappali ellátása mellett integrált formában **demens személyek nappali** ellátása is működik a Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézmény keretén belül. A demens ellátás célja, hogy a demenciával küzdő idős ember állapotromlását késleltető támogatást kapjon, szellemi leépülése során életminőségét megőrizve jó közérzettel, boldogan élje életét, érzékelje a jó bánásmódot, képes legyen az adott pillanatok élvezetére.

A házi segítségnyújtás szolgáltatás az igénybe vevő személy részére saját lakókörnyezetében biztosítja az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást, amely szociális segítség és/vagy személyi gondozás lehet. A cél segítséget nyújtani abban, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális és szociális szükségletei saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

A fenti szolgáltatások igénybevétele történhet napi rendszerességgel vagy heti, illetve havi néhány alkalommal (klub esetén). Az ellátásokat az önkormányzat biztosítja, térítési díjat kell érte fizetni, mely a jövedelem alapján kerül meghatározásra.

Az intézmény ellátottjainak demográfiai jellemzői 2019. december 31-én:

Életkor	Ellátottak száma			
	Idősek nappali ellátása	Demens nappali ellátás	Szociális étkeztetés	Házi segítségnyújtás
59 évesnél fiatalabb nagykorú személyek	0	0	2	0
60-64 éves	1	0	4	1
65-69 éves	0	0	8	1
70-74 éves	4	2	13	3
75-79 éves	7	0	12	4
80-89 éves	5	2	16	9
90 év feletti	1	0	4	4
Összesen	18	4	59	22

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A szolgáltatás segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybevevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra. A szolgáltatás működését az önkormányzat Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatával kötött megállapodás alapján a Győri Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézményen keresztül biztosítja.

Járványhelyzeti intézkedések, szolgáltatások

2020-ban a kialakult országos járványhelyzet váratlan feladatok elé állította az önkormányzatot. Sikerült a civil szervezetek és a Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézmény bevonásával a lakosság megaláztatására intézkedni a veszélyeztetett lakosság ellátásáról. Részükre minden háztartásba juttattunk maszkokat, kesztyűket, fertőtlenítő szereket. Folyamatos volt a lakossági tájékoztatás, lehetőséget biztosítottunk az idősek és a betegek részére a bevásárlás, gyógyszer felíratás és kiváltás megoldására. A lakosság az intézkedésekkel, szolgáltatásokkal elégedett volt. A járványhelyzet csökkenését követően azonnal megkezdődött a felkészülés a következő hullámra, megtörtént a maszkok, kesztyűk, fertőtlenítőszer újabb beszerzése.

3.2.2.A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások

Család- és gyermekjóléti szolgálat

Gönyű Község Önkormányzata 2021. január 1-től a család- és gyermekjóléti szolgálatot a Gönyűi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény keretein belül 1 fő családsegítő szakember alkalmazásával biztosítja.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás keretein belül biztosított szakmai munka az 1997. évi XXXI. tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, a 1993. évi III. tv. a szociális igazgatásról és ellátásokról, valamint az e törvények végrehajtását biztosító jogszabályok együttes alkalmazásával kell végezni.

A családsegítés tevékenységének nyújtása hozzájárul a településen élő személyek, családok szociális biztonságához a szociális vagy mentálhigiénés problémák, vagy a kialakult krízishelyzet kezelésével, illetve preventív tevékenységével.

A család- és gyermekjóléti szolgálat a gyermekjóléti szolgáltatás tevékenységének megvalósulásának érdekében a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatást biztosít. Feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

A család- és gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

Bölcsőde

Törvényileg engedélyezett: 26 fő (két csoport)

ebből: **14 fő** (2 évesek vagy 2 év feletti)

12 fő (2 év alatti, 2 éves és 2 év feletti)

Az 2020-ban, mivel SNI státuszba került-még az elmúlt nevelési gondozási évben- egy kisgyermek, ezért csak **10 gyermeket** lehetett felvenni a kisebbek csoportjába. 2021 januártól az SNI státuszú gyermek átkerül az óvodába, így a csoportba ismét **12 gyermek** felvételére lesz lehetőség.

Jelenleg 20 fő veszi igénybe a bölcsődét, előreláthatólag -a beadott kérelmek alapján- elérhetjük a teljes kihasználtságot. A védőnő által megadott adatok alapján az elkövetkezendő években növekvő tendenciát mutat a gyermekszületések száma, így elképzelhetővé válik, hogy még egy csoport kialakítására lesz szükség.

2020/ 2021 nevelési évben más községből - körzeten kívül- érkező gyermek felvételére nem került sor.

4. Szolgáltatások iránti igények

A településnek kis mértékben ugyan, de megkezdődött az előregedése. Az ő ellátásuk érdekében szerepel az önkormányzat terveiben egy bentlakásos idősok otthonának a megépítése. A tervek már elkészültek, a régi egészségház átalakításával szeretné azt megvalósítani az önkormányzat, pályázati források igénybevételeivel.

Az új Egészségházban kialakításra került a gyermekorvosi rendelő is, annak a reményében, hogy hamarosan sikerül gyermekorvost szerződtetni, mivel erre nagyobb igény mutatkozik a kisgyermekes szülők részéről, akik most más településekre viszik el a beteg gyermekeiket.

A település nagy felületen rendelkezik magánkézben levő zöldterületekkel, amelyek korábban konyhakertként kerültek megművelésre. Az utóbbi években ezek a területek jobb esetben parkosításra kerültek, rosszabb esetekben pedig gondozás nélküli termőföldként, kihasználatlanul állnak. Az önkormányzat egy termelői piac létrehozásával szeretné a lakosságot arra ösztönözni, hogy kertjeiket ismét műveljék, és a termelés során keletkezett termésfelesleget egy helyi piacon értékesítsék, ezzel saját részükre bevételt termelve, illetve a saját élelemre fordítandó költségeiket csökkentve.

5. A szociális szolgáltatások fejlesztésének főbb irányai

Egyre több problémát jelent a településen csellengő gyermekek növekvő száma. A Községi Tér igénybevételét követően az önkormányzat közösségi referens alkalmazásával próbál a fiatalok számára az értelmes időtöltéshez irányított, szakmai segítséget nyújtani a jövőben.

A sportpálya mellett egy sportpark és egy strand létrehozását is tervezi az önkormányzat, amik szintén alkalmasak lesznek a fiatalok és felnőttek részére egyaránt a sportolás, a szabadidő hasznos időtöltésére, egészségük megőrzésére.

Átalakulóban van a családsegítés szervezeti felépítése. Gönyű Község Önkormányzata megvizsgálta a Bakony-ér Többcélú Társulásból való kilépés lehetőségeit és annak következményeit, úgy szakmai, mint pénzügyi szempontból. Egyeztettek a Gönyűi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény vezetőjével is, mivel a Társulásból való kilépés esetén az intézmény vállalja át a családsegítés szerepét. Szakmailag indokolt és célszerű ez a megoldás, hiszen ezáltal létrejöhet az intézményen belüli szakmai egységek között szorosabb együttműködés, igénybe vevők számára egyszerűbb ügyintézés és az ellátások közötti könnyebb átláthatóság, mint a szolgáltatásokat nyújtók számára, mind az ellátottak részére.

A Gönyűi Szociális Alapszolgáltatási Intézmény tekintetében egyik fő fejlesztési irány, hogy a kollégák számára szeretnék a munkahelyükön olyan körülményeket biztosítani, amellyel elősegítjük, hogy a szervezetnél dolgozó munkavállalók minél hatékonyabban össze tudják egyeztetni a munkavállalást a családi teendőikkel, a családi, illetve magánéletükkel. A várható eredmények, hogy javul a dolgozók motivációja és kreativitása, növekszik az ellátotti elégedettség az intézmény iránt, növekszik az alkalmazotti elégedettség, amivel nőhet a produktivitás is, preventív jelleggel hathat a kiégés ellen, csökkenthető a fluktuáció és a mentális terheltség, mely hosszú távon az egészségre pozitív hatást gyakorolhat, több továbbképzési lehetőség, ezáltal jobb karriertervezés, minőségi közösségi idő a munkatársakkal és minőségi munkavégzés. Mindemellett fontos kiemelni, hogy a fentebb részletezettek által lehetővé válik az ellátotti célcsoportok számára a folyamatos minőségi szolgáltatást nyújtása, melynek elengedhetetlen eleme a munkatársak munka, szakma és magánélet, család egyensúlyának megteremtése. Ennek érdekében 2021. évben az Uniper Hungary Energetikai Kft. által biztosított pályázati lehetőség keretében valósul meg egy családi nap, melyen a munkavállalók családtagjaikkal vesznek részt. A rendezvény a sport és az egészséges életmód jegyében fog telni. Ezen lehetőség is jó alkalmat kínál arra, hogy a dolgozók informális keretek között is ápolják kapcsolataikat, új barátságok szülessenek, megismerjék munkatársaik egy másik oldalát. Emellett képzések és tréningek megszervezésére kerül sor. Olyan témákban, mely támogatja a család és a munkahely összehangolását, mint pl.: konfliktuskezelés, stresszkezelés, kommunikáció.

A Gönyői Szociális Alapszolgáltatási Intézmény rövid távú céljai között szerepel a település közösséget megszólító és egyben ismeretterjesztő programok megvalósítása, mint a demencia-szimulációs érzékenyítő program, mely során gyakorlati és elméleti elemek váltakozásával segít a tréner a résztvevőknek abban, hogy átélhessék, saját bőrükön megtapasztalva érezzék azt, amit egy demenciával élő ember érez a nap 24 órájában, vagy a kutya asszisztált terápia megismertetése és bemutatás, amely által tapasztalatot szerezhetnek a résztvevők, hogy milyen hatással is van a házi kedvenc az ember mentális állapotára, fejlődésére, megfigyelhető a szorongásoldó, stressz- és depresszió-csökkentő hatása is. Ezen rendezvények hozzájárulnak ahhoz, hogy olyan információkat és tudást biztosítsunk a településen élőknek, melyek segítségével a családban megjelenő nehézségek megoldásában tudja támogatni őket. Ezen tevékenységünk fő szerepe a prevenció ily módú megjelenése.

6. Ütemterv a szolgáltatások biztosítására

- 2020 – Egészségház használatbavétele**
- 2021 – Gyermekorvos szerződtetése**
- 2021 – Termelői piac beindítása**
- 2021 – Strand nyitása**
- 2021 – Sportpark létesítése**
- 2025 - Idősek bentlakásos otthonának felépítése**

Készítette:

Tamás Istvánné
igazgatási előadó

Gönyű, 2020. november 30.